

Handläggare
Yvonne Zellman
Telefon: 08-508 28 482

Till
Stadsbyggnadskontoret

Att tillgodose kulturvärden och utveckla stadsmiljön i områden av riksintressen

Remiss från stadsbyggnadskontoret

Sammanfattning

Idrottsförvaltningen instämmer i uppfattningen att kulturvärden inte får uppfattas som ett hinder i planeringsprocessen och att det är viktigt att staden klargör sitt förhållningssätt till de kulturhistoriska värdena. Idrottsförvaltningen vill framhålla vikten av att behovet av idrottsanläggningar övervägs när nya bostadsområden ska utvecklas eller äldre områden förnyas. Det är enligt förvaltningen givet att arkitektoniska, sociala, kulturella och estetiska värden ska beaktas i dessa sammanhang, liksom miljöhänsyn.

Bakgrund

I Stockholms översiktsplan – Översiktsplan 2010 Promenadstaden – uttrycks att staden i planeringen ska bevara och utveckla de kulturhistoriska värdena och tillgodose riksintressen för kulturmiljövården genom ett utvecklat samarbete mellan stadens förvaltningar och statliga myndigheter. Länsstyrelsen har i ett granskningsyttrande till stadens översiktsplan angett att det kvarstår otydligheter kring byggnadsordningens och andra kulturhistoriska underlags ställning i den framtida planeringen. Länsstyrelsen menar att stadens förhållningssätt till de kulturhistoriska värdena bör vidareutvecklas.

Riksintressen definieras enligt kapitel 3 och 4 i miljöbalken (1998:808). Syftet är att främja en god hushållning av mark- och vattenområden ur en ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt.

I Stockholm är elva områden utpekade som områden av riksintresse för kulturmiljövården enligt miljöbalken. Till dessa hör bland annat Stockholms innerstad med Djurgården, Vällingby-Råcksta och LM-staden och Telefonfabriken i Midsommarkransen. Totalt i hela landet finns omkring 1 650 områden bestående av stadskärnor, odlingslandskap, industrilandskap, bostadsområden och fornlämningsmiljöer definierade som områden av riksintresse.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har som ett förenklat samråd remitterat promemorian ”Att tillgodose kulturvärden och utveckla stadsmiljön i områden av riksintressen”. Syftet är att vidareutveckla översiktsplanens förhållningssätt till områden av riksintresse för kulturmiljövärden. Avsikten är att utarbeta och fastställa ett förhållningssätt som staden kan använda fram till antagandet av en ny översiktsplan. Stadsbyggnadskontoret bedömer att ett sådant ”tillfälligt vägledande dokument behövs eftersom Stockholm är inne i en snabb förändringstakt och det finns ett akut behov av en vägledning för att kunna hantera riksintressefrågorna och se kulturmiljön som en resurs för framtiden”.

I promemorian går stadsbyggnadskontoret igenom de elva riksintresseområdena och beskriver för varje område bebyggelseutveckling, motstående intressen och hur staden kan tillgodose riksintresset och utveckla staden. Innerstaden med Djurgården behandlas specifikt utifrån nio olika teman:

- Den äldre stenstaden
- Tidig bebyggelse på malmarna
- Stockholm som sjöfarts-, militär- och industristad
- Stockholm blir storstad
- 1900-talets bostadsområden
- Den offentliga och demokratiska staden
- Det moderna city
- Det gröna Stockholm
- Stockholmska särdrag

Ärendets beredning

Stadsbyggnadskontoret har skickat ärendet på remiss till stadens förvaltningar och bolag, Rådet till skydd för Stockholms skönhet, Länsstyrelsen i Stockholm samt intresse- och branschorganisationer med flera, för yttrande senast den 6 mars 2015. Inom idrottsförvaltningen har yttrandet beretts av avdelningen för lednings- och verksamhetsstöd.

Förvaltningens synpunkter

Idrottsförvaltningen delar Boverkets och Riksantikvarieämbetets bedömning att bebyggelsen eller landskapets kulturvärden kan bedömas ur tre kompletterande perspektiv: kulturhistoriskt, estetiskt och socialt, men också att bedömningar om vad som är värdefullt ska kunna förändras över tid. I likhet med stadsbyggnadskontoret anser förvaltningen att kulturvärden inte får uppfattas som ett hinder i planeringsprocessen. Det är därför angeläget att från stadens sida

finna förhållningssätt som underlättar när hänsyn ska tas till behovet av förnyelse och utveckling samtidigt som de kulturhistoriska värdena tas tillvara.

Den verksamhet idrottsförvaltningen svarar för bedrivs i ett stort antal anläggningar över staden, varav en del är belägna inom de uttalade riksintresseområdena. Idrottsanläggningar, vare sig det handlar om bollplaner, isrinkar, motionsspår, idrottshallar eller simhallar, utgör ett värdefullt inslag i stadsbilden och är uppskattade och används av många av stadens invånare. De fyller en viktig funktion, socialt och ur ett folkhälsoperspektiv.

Ansvar för stadens idrottsfastigheter överfördes 2011 från idrottsnämnden till fastighetsnämnden. Vid utbyggnad, förnyelse och upprustning av idrottsanläggningar svarar idrottsnämnden för den förlöpande planeringen och fastighetsnämnden svarar för genomförandet. Detta arbete ska ske i enlighet med en av båda nämnderna gemensamt fastställd investeringsprocess. Alltsedan 2011 pågår också ett arbete för att söka finna fungerande former för detta samarbete. Idrottsförvaltningen vill i detta sammanhang framhålla vikten av att behovet av idrottsanläggningar alltid övervägs när nya bostadsområden ska utvecklas eller äldre områden förnyas. I likhet med all övrig planering eller förnyelse av bostadsområden, inklusive nödvändig infrastruktur, bör givetvis hänsyn till arkitektoniska, sociala, kulturella och estetiska värden, liksom miljöhänsyn, tas.

Olof Öhman
Förvaltningschef

Bilaga
Stadsbyggnadskontorets promemoria